

Щоб утриматися на ринку праці, фахівець повинен проявляти гнучкість та адаптивність, бути готовим змінювати напрямок діяльності, постійно напрацьовувати нові навички та компетентності, причому намагатися робити це швидше, ніж раніше. Набір компетентностей вже давно перестав бути статичним і фіксованим, він змінюється паралельно змінам в економіці, набуваючи вигляду «динамічних портфелів». Компанії повинні створювати не просто штат працівників, а створювати організаційний skills stock, що є набором фахівців, які мають цілісний «портфель компетентностей», необхідних для виконання того чи іншого робочого завдання.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Anatoliy Kolot, Halyna Lopushniak, Oksana Kravchuk, Iryna Varis and Ivan Ryabokon. Transferable competencies of HR manager under global socio-economic changes. *Problems and Perspectives in Management*. 2022. 20(1). 322-341. doi:10.21511/ppm.20(1).2022.27

УДК 331.5

Варшава Д.В.

здобувач вищої освіти, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

Рудакова С.Г.

к.т.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

АКТУАЛЬНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ ІНДЕКСУ DESI В ОЦІНЮВАННІ РІВНЯ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Процеси цифровізації у суспільстві дуже взаємопов'язані, тому важко виокремити тренди цифровізації людського капіталу. Цифровізація людського капіталу є і метою, і умовою успішності процесів цифровізації в країні. Наприклад, розвиток інформаційно-комунікаційних технологій визначається креативним та інноваційним потенціалом економічних суб'єктів в країні, а також ефективністю роботи службовців в органах державної влади. Численні міжнародні організації та інститути займалися розробкою системи оцінки цифровізації економіки та соціально-трудових відносин. Найбільш поширеними методами оцінки стану розвитку

цифрової економіки є формування рейтингових індексів. До основних рейтингових індексів цифровізації можна віднести: індекс цифрової економіки та суспільства; індекс цифрової еволюції; індекс прийняття цифровізації; індекс розвитку інформаційно комунікаційних технологій; глобальний інноваційний індекс; індекс мережевої готовності; індекс цифровізації економіки.

З метою оцінки рівня цифровізації у роботі використано індекс цифрової економіки та суспільства (DESI — Digital Economy and Society Index), що є складовим заходом, який вивчає цифрові показники Європи, розроблений DG CONNECT (Європейською комісією) для забезпечення науково обґрунтованого внеску в оцінку цифрового розвитку в ЄС у цілому.

Цифрова трансформація відкрила нові можливості для створення нових підприємств, появу нових форм цифрової зайнятості. У різних країнах використовуються різні підходи до оцінки процесів цифровізації. З метою уніфікації процедур оцінювання та забезпечення зіставності даних декілька років тому в ЄС були розроблені спеціальний Індекс цифрової економіки та суспільства DESI. Саме тому для порівняння рівня прогресу ЄС та України, доцільним є проведення аналізу ґрунтуючись на дану систему оцінювання.

Індекс цифрової економіки та суспільства (DESI) — це зведений індекс, який узагальнює відповідні показники цифрової ефективності Європи та відстежує еволюцію країн-членів ЄС. Відповідно до Методології розрахунку даного індексу [1], DESI має досить складну тришарову структуру показників. Індекс розраховується за відсотковими співвідношеннями п'яти груп показників. Найбільший відсоток у індексі мають підключення та людський капітал і цифрові навички — 25 %. В свою чергу, інтеграція цифрових технологій — 20 %, використання інтернету та цифрові державні послуги — 15 %. Як бачимо частка показників цифровізації людського капіталу та цифрових навичок є найвищою. Такий розподіл показників, на нашу думку, відповідає дійсності та важливості людського фактору у процесах цифровізації в країні [2].

Слід зазначити, що Україна почала процес моніторингу індексу DESI ще у 2013 році, у той час, коли була створена національна система показників інформаційного суспільства (агентство з інформатизації існувало в Україні з середини 1990-х років). Зі створенням Державного агентства з електронного уряду (2014-2019 роки) деякі функції, пов'язані з розвитком інформаційного суспільства, були скасовані. Створення відповідного Міністерства цифрової трансформації України 2 вересня 2019 року, який відповідає в

уряді за політику інформатизації та розвиток цифрових технологій, відкрило нові можливості для моніторингу процесів цифровізації в Україні. Вже існує Національна концепція і відповідний план заходів уряду в її рамках, але у ході проведення реформування національної економіки вона, швидше за все, буде переглянута найближчим часом. Ще у 2018 році було створено робочу групу розробки нової системи показників індексу DESI, що мала ґрунтуватися на системі DESI ЄС. Тим не менше, робота цієї групи виявилася недостатньо ефективною. Це сталося значною мірою через брак міжвідомчої координації між державними установами, у кожній з яких були свої пропозиції щодо реформування системи статистичних даних, які недостатньою мірою були узгоджені з планами Державної служби статистики України. І наразі Державна служба статистики збирає більше даних, пов'язаних з індексом DESI, ніж офіційно публікує. Проблема полягає у тому, що не всі комбінації даних оприлюднюються в офіційних збірниках Державної служби статистики, хоча принципова можливість їх представлення існує [1].

Після вивчення сфери статистики цифровізації в Україні можна зробити висновки, що Постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства» від 28.11.2012р. абсолютно не виконується, адже в офіційних збірниках Державної служби статистики не публікуються дані, що більшою чи меншою мірою відповідають вимогам DESI. Більшість показників, які не публікує чи не досліджує Державна служба статистики, формують та надають для загального доступу міжнародні організації, аналітичні агентства чи інститути (World bank, звіти United Nations тощо).

Незважаючи на відсутність даних в офіційних державних джерелах, для розрахунку індексу DESI в Україні за 2020 рік (таблиця 1) було використано дані лише закордонних організацій, при цьому дослідження стану таких показників, як використання інтернету у взаємодії бізнесу зі споживачами, використання інформаційно — телекомунікаційних технологій у транзакціях від бізнесу до бізнесу, частка осіб віком від 15 років, які здійснили цифровий платіж за останній рік, було призупинено останні 3-4 роки.

Так, Україна показала досить непогані результати — 59 балів — порівнюючи з країнами ЄС. У рейтингу результатів європейських країн Україна посідає 9 місце, поступаючись найбільш розвиненим країнам — Нідерланди, Данія, Велика Британія, Фінляндія.

Таблиця 1.

Розрахунок індексу DESI в Україні за 2020 рік

Назва показника	2020 р.
Підключення	
1.1 Фіксований широкосмуговий доступ до інтернету на 100 осіб	0,18
1.2 Індекс технологічної інфраструктури	0,59
1.3 Пропускна здатність міжнародних інтернет-каналів	0,01
1.4 Тариф за користування інтернетом (дол./міс. ПКС)	0,93
1.5 Доступ домогосподарств до інтернету	0,60
Індекс по групі:	0,46
Людський капітал і цифрові навички	
2.1 Рівень цифрових навичок у населення	0,59
Індекс по групі:	0,59
Використання інтернету	
3.1 Частка осіб, які користуються інтернетом не рідше одного разу на 3 місяці (%)	0,7
3.2 Частка осіб віком від 15 років, які здійснили цифровий платіж за останній рік (%)	0,47 (2017р.)
Індекс по групі:	0,585
Інтеграція цифрових технологій	
4.1 Використання інформаційно-телекомунікаційних технологій у транзакціях від бізнесу до бізнесу	0,63 (2016р.)
4.2 Використання інтернету у взаємодії бізнесу зі споживачами	0,73 (2016р.)
Індекс по групі:	0,68
Цифрові державні послуги	
5.1 Індекс цифрових державних послуг	0,71
Індекс по групі:	0,71
Індекс DESI	0,59

Джерело: розроблено авторами на основі [3-6].

Процеси цифровізації у суспільстві дуже взаємопов'язані, тому важко виокремити тренди цифровізації людського капіталу.

Цифровізація людського капіталу є і метою, і умовою успішності процесів цифровізації в країні. Тому важливо розглянути існуючі методичні підходи до оцінювання процесів цифровізації в суспільстві, зокрема методика DESI. Україна перебуває серед лідерів, суттєво поступаючись, в першу чергу, Великій Британії. Водночас слід зазначити наявність певних проблем із використанням інструментарію, який необхідний для прорахунку індексу та визначення пріоритетних напрямів розвитку.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Єгоров І.Ю. Порівняльний аналіз наявності індикаторів цифровізації в Україні та інших країнах Східного партнерства ЄС. *Статистика України*. 2019. № 3
2. Digital Economy and Society Index 2018 Methodological note URL: https://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2018-20/desi-2018-methodology_E886EDCA-B32A-AEFB-07F5911DE975477B_52297.pdf
3. Fixed broadband subscriptions 2020 (per 100 people) URL: <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.BBND.P2>.
4. United Nations: E-Government Survey 2020 URL: [https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020_%20UN_%20E-Government_%20Survey_%20\(Full%20Report\).pdf](https://publicadministration.un.org/egovkb/Portals/egovkb/Documents/un/2020-Survey/2020_%20UN_%20E-Government_%20Survey_%20(Full%20Report).pdf).
5. Individuals using the Internet (% of population) URL: <https://data.worldbank.org/indicator/IT.NET.USER.ZS>
6. Global Financial Inclusion URL: <https://databank.worldbank.org/reports.aspx?source=1228>

УДК 331

Василик А.В.

к.е.н., доцент, ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана»

ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ПРОФЕСІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА НА ЗАСАДАХ WELL-BEING МЕНЕДЖМЕНТУ В ОРГАНІЗАЦІЇ

У сучасних соціоекономічних умовах кожна компанія, що зацікавлена у високопродуктивному і залученому персоналі, має дбати про високий рівень задоволеності працею та добробут